

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

20.12.2011 г.

№ ОХ-949

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Обявяване на Колективен трудов договор в Министерството на отбраната

На основание чл. 31, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България във връзка с чл. 51 и чл. 51б, ал. 1 от Кодекса на труда

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Обявявам Колективния трудов договор, сключен между Министерството на отбраната, от една страна, и Федерацията на независимите синдикати от отбраната „Българска армия“ към КНСБ и Националния синдикат „Отбрана“ към КТ „Подкрепа“, от друга страна, съгласно приложението.

2. Колективният трудов договор в Министерството на отбраната влиза в сила от 01 януари 2012 г. и е със срок на действие за две години.

3. Настоящата заповед и Колективния трудов договор да се публикуват на интернет-страницата на Министерството на отбраната.

4. Отменям МЗ № ОХ-919/19.12.2009 г., изменена и допълнена с МЗ № ОХ-446/16.07.2011 г., считано от 01.01.2012 г.

Със съдържанието на заповедта и на приложението към нея да се запознае целият личен състав от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Изпълнението на заповедта възлагам на ръководителите от административните звена на Министерството на отбраната и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени, а контрола – на заместник-министъра на отбраната – Августина Цветкова.

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

АНЮ АНГЕЛОВ

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР

Днес, 20.12.2011 г., в гр. София,

между

Министерството на отбраната на Република България, представлявано от министъра на отбраната АНЮ АНГЕЛОВ, наричан по-долу „РАБОТОДАТЕЛ“, от една страна,

и Федерацията на независимите синдикати от отбраната „Българска армия“ (ФНСО „БА“) към КНСБ, представлявана от председателя ГЕОРГИ БРАТОВАНОВ,

и Националния синдикат „Отбрана“ (НС „Отбрана“) към КТ „Подкрепа“, представляван от председателя ТОДОР ВОДЕНОВ, наричани по-долу „СИНДИКАТИ“, от друга страна,

се сключи настоящият КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА (КТД-МО).

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. РАБОТОДАТЕЛЯТ И СИНДИКАТИТЕ на основание разпоредбите на глава IV от Кодекса на труда (КТ) са съгласни чрез този КТД на равноправна основа да уредят трудовите и осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище за цивилните служители от Министерството на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона, както и всички въпроси, свързани с тези отношения, като насочат своите усилия към съгласуване на интересите си, добронамерено уреждане на възникналите спорове и предотвратяване на трудовите конфликти.

Чл. 2. Колективният трудов договор има действие спрямо цивилните служители по трудово правоотношение, членове на СИНДИКАТИТЕ, страни по договора.

Чл. 3. (1) Този КТД е рамков за Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

(2) В Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и във военните формирования от БА по предложение на СИНДИКАТИТЕ се сключват КТД за неуредените с този договор въпроси.

(3) Постигнатите договорености в този КТД по въпросите относно добавката за работа в МО, порционните пари и парите за представително облекло не подлежат на договаряне по реда на ал. 2.

Чл. 4. (1) Трудовите договори с цивилните служители се сключват, изменят и прекратяват от министъра на отбраната, ръководителите на структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната или упълномощените от тях лица по чл. 107а, ал. 5 от КТ и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ осъществява и регулира трудовите и осигурителните отношения в рамките на своите правомощия и разрешава проблемите на жизненото равнище на цивилните служители в сътрудничество, консултации и преговори с легитимни представители на СИНДИКАТИТЕ.

(3) Длъжностните лица по ал. 1 пряко отговарят за изпълнението на този КТД в организационната структура, която ръководят.

Чл. 5. СИНДИКАТИТЕ представляват и защитават интересите на членовете си пред РАБОТОДАТЕЛИТЕ по чл. 4, ал. 1 от този договор и другите институции и организации по проблемите на трудовите и осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище чрез колективно преговаряне, участие в социално сътрудничество, протестни и други действия в съответствие със закона.

Чл. 6. (1) Цивилните служители, които не членуват в СИНДИКАТИТЕ, страни по този КТД, могат да се присъединят към настоящия договор при спазване на следните ред и условия:

1. Цивилните служители подават заявление за присъединяване, адресирано до ръководствата на страните по този КТД.

2. Страните по КТД приемат образец на заявление за присъединяване, който е неразделна част от договора (**ПРИЛОЖЕНИЕ 1**).

3. Условието за присъединяването е внасяне на годишна еднократна вноска в размер на 60 лв. от присъединилия се. В случай на по-късно присъединяване от началото на договора размерът на присъединителната вноска се определя пропорционално на оставащия период на действие на договора.

4. Получените заявления с приложени бордера за преведена присъединителна вноска се предоставят от страните за регистрация и решение в Отрасловия съвет за социално сътрудничество в Министерството на отбраната (ОССС-МО). ОССС-МО избира свой орган за проверка, обработка и подготовка на проекторешение по получените заявления.

5. След изпълнение на изискванията по присъединяването към КТД и решение на ОССС-МО, се издава писмено удостоверение за присъединил се към КТД, което се изпраща до съответното лице и до длъжностните лица по смисъла на чл. 4, ал. 1 от настоящия договор. Образецът на удостоверението за присъединяване е неразделна част от този договор (**ПРИЛОЖЕНИЕ 1**).

(2) Присъединилите се цивилни служители към КТД се водят на отчет от синдикалната организация (секция), за което те ѝ представят копие от полученото удостоверение за присъединил се към КТД, и длъжностните лица по смисъла на чл. 4, ал. 1 от настоящия договор в специална книга.

(3) КТД има действие за присъединилите се от момента, в който са изпълнили условията по присъединяването.

(4) Присъединителните вноски се внасят по банковите сметки на ФНСО "БА" и НС "Отбрана". Средствата от тях се изразходват за финансовото обезпечаване на социалното сътрудничество в МО по решение на ОССС-МО. Набраните средства от присъединителните вноски се отчитат един месец преди изтичане срока на действие на КТД.

Чл. 7. Клаузите на КТД са съобразени със закона и споразуменията на национално равнище и са насочени към тяхното обогатяване и практическо прилагане. Постигнатите договорености са основни и задължителни, като с КТД в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и във военните формирования от БА могат да се договарят и по-благоприятни условия от договорените в този КТД.

Чл. 8. (1) Разпоредби и актове на РАБОТОДАТЕЛЯ, отнасящи се до трудовите и осигурителните отношения и въпросите на жизненото равнище, както и сключените индивидуални трудови договори, които противоречат на закона и на КТД или ги заобикалят, са недействителни.

(2) Преди сезиране на съда или Инспекцията по труда социалните партньори полагат усилия за разрешаване на проблемите в ОССС-МО.

Чл. 9. СИНДИКАТИТЕ свободно осъществяват своята дейност в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия. РАБОТОДАТЕЛЯТ няма право да се намесва

под каквато и да било форма в работата на СИНДИКАТИТЕ, както и да създава пречки и ограничения за членуването на гражданите в синдикални организации.

Чл. 10. С цел да се предотвратят възможностите за възникване на трудови конфликти РАБОТОДАТЕЛЯТ НЯМА ПРАВО:

1. Да се противопоставя по какъвто и да било начин на гражданите служители при упражняване на техните права или ползването на социални придобивки, както и да ги уволнява или да им налага дисциплинарни наказания, заради упражняване на синдикалните им права.

2. В никакъв случай да изменя условията на труд по индивидуалния трудов договор, така че от това да произтече намаляване на възнаграждението, освен в случаите, предвидени в КТ и КТД.

3. Да оказва пряк или косвен натиск върху гражданите служители за неблагоприятни изменения в трудовото правоотношение.

4. Да възлага работа на гражданите служители, която не е в кръга на техните трудови задължения по длъжностна характеристика, освен в случаите, предвидени в КТ и КТД.

РАЗДЕЛ II

ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 11. Условията и редът за сключване на индивидуалния трудов договор се определят от разпоредбите на Кодекса на труда и този КТД, а документите, необходими за сключване на трудовия договор – от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 12. След изготвяне на Класификаторите на длъжностите за граждански служители в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от Българската армия, същите се изпращат на централните ръководства на ФНСО „БА” и НС „Отбрана” за предложения преди утвърждаването им.

Чл. 13. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ поема ангажимент да създаде вътрешноведомствена информационна система за свободните работни места за гражданите служители в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, включително и за свободните работни места съгласно чл. 315 от КТ за лицата, ползващи специална закрила по раздел III, глава XV от КТ.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя на подходящо място в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА, както и при поискване от СИНДИКАТИТЕ (на ниво централни ръководства или синдикални организации в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА), своевременно писмена информация за свободните работни места и длъжности,

които могат да се заемат по трудов договор за неопределено време и по срочен трудов договор.

(3) В случаите, когато информацията по ал. 2 е класифицирана, тя се предоставя съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация на представителите на синдикатите, имащи разрешение за достъп до съответното ниво на класифицирана информация.

Чл. 14. Измененията на трудовото правоотношение от безсрочно в срочно се извършва по условията, определени в чл. 67, ал. 3, чл. 118 и чл. 119 от КТ и в съответствие с клаузите на чл. 10, т. 3 от този КТД.

Чл. 15. РАБОТОДАТЕЛЯТ при възможност осигурява на цивилните служители възможности да сключват договори за допълнителен труд съгласно чл. 110 и 111 и при ограниченията на чл. 112 и 113 от Кодекса на труда.

Чл. 16. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ по § 3, т. 1 от Допълнителните разпоредби от КТД със своя заповед всяка година определя длъжностите, които ще се заемат с конкурс, и уведомява СИНДИКАТИТЕ своевременно. В комисиите по провеждане на конкурси се поканват да участват специалисти в съответната област от МО и представители на СИНДИКАТИТЕ.

(2) Длъжностите, определени като конкурсни, се заемат само въз основа на конкурс.

Чл. 17. При възникване на трудово правоотношение на основание чл. 107 от КТ не се договаря клауза със срок на изпитване със спечелилия конкурса кандидат.

Чл. 18. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ при прекратяване на безсрочни трудови договори с цивилни служители, страни по този КТД, на основание чл. 328, ал. 1, т. 1-4 и 11 от КТ отправя писмено предизвестие с продължителност:

1. на цивилни служители с до 15 години трудов стаж в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - 1 месец;

2. на цивилни служители с от 15 до 22 години трудов стаж в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - 2 месеца;

3. на цивилни служители с над 22 години трудов стаж в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - 3 месеца;

4. за всички лица, придобили или упражнили право на пенсия по чл. 68 и чл. 69 от КСО - 1 месец.

(2) На цивилните служители, определени от РАБОТОДАТЕЛЯ за освобождаване по чл. 328, ал. 1, т. 1 и 2 от КТ, се връчват предизвестия за прекратяване на трудовите договори на датата на влизане в сила на новото длъжностно разписание.

(3) При прекратяване на трудовите правоотношения от РАБОТОДАТЕЛЯ преди да изтече срокът на предизвестieto, същият изплаща на цивилния служител обезщетение за неспазения срок на предизвестieto в съответствие с чл. 220, ал. 1 от КТ. Обезщетението се изплаща в едномесечен срок от деня на прекратяване на трудовия договор.

Чл. 19. РАБОТОДАТЕЛЯТ може да прекрати трудовия договор с цивилните служители на основание чл. 328, ал. 1, т. 3 от КТ само за дейности,

чийто обем на работа се измерва с количествени показатели. Конкретните количествени показатели се договарят в съответната Комисия за социално сътрудничество (КСС).

Чл. 20. При разкриването на нови работни места или при освобождаването на работни места РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава при равна квалификация и професионален опит на кандидатите да сключва трудов договор с гражданските служители по срочни трудови договори и тези, работили в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА и освободени на основание чл. 328, ал. 1, т. 1–4, т. 7 и т. 11 от КТ, освен при обявяване на заемане на длъжността с конкурс.

Чл. 21. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен своевременно да уведоми СИНДИКАТИТЕ за организационно-щатните промени, които водят до прекратяване на трудови договори на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 и 2 от КТ и да търси възможности за устройване на друга подходяща работа на засегнатите граждански служители.

(2) Процедурата по преговаряне и вземане на решения по тези въпроси се извършва съгласно **ПРИЛОЖЕНИЕ 2**.

Чл. 22. При подбора на гражданските служители при закриване на част от структура на МО, структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военно формирование от БА, съкращаване в щата или намаляване на обема на работа задължително се поканват да участват и представители на СИНДИКАТИТЕ, които се определят от ръководствата на организациите им.

Чл. 23. (1) При извършването на структурни промени по смисъла на чл. 123, ал. 1 от КТ в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да уведоми СИНДИКАТИТЕ за обстоятелствата по чл. 130б от КТ два месеца преди настъпването на последиците за трудовата заетост и условията на труд на гражданските служители.

(2) Когато във връзка с промените по чл. 123, ал. 1 от КТ се предвиждат мерки по отношение на гражданските служители, РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава преди уведомлението по ал. 1 да проведе своевременно консултации и положи усилия за постигане на споразумение със СИНДИКАТИТЕ в КСС в съответната структура на МО, структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или във военното формирование от БА.

Чл. 24. РАБОТОДАТЕЛЯТ може да прекрати трудовия договор с гражданските служители – синдикални членове поради съкращаване в щата или при намаляване обема на работа само след предварително писмено съгласие на синдикалните комитети (съвети) в МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военното формирование от БА за всеки отделен случай.

Чл. 25. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ при изготвянето на Плана за квалификация и преквалификация осигурява възможности за професионално развитие на

цивилните служители чрез включването им в курсове за квалификация и преквалификация.

(2) Консултации със СИНДИКАТИТЕ за включване на цивилните служители в курсовете за квалификация и преквалификация се провеждат при РАБОТОДАТЕЛЯ преди изпращането на заявките от преките ръководители по установения за това ред.

(3) Копие от утвърдения от министъра на отбраната План за квалификация и преквалификация се предоставя на централните ръководства на ФНСО „БА” и НС „Отбрана”.

(4) При промяна във функциите на структурата от МО, БА и структурата на пряко подчинение на министъра на отбраната и в изискванията на работните места, РАБОТОДАТЕЛЯТ при възможност осигурява на цивилните служители в работно време възможности за преквалификация, включително и по други професии и специалности чрез организиране и включване в курсове.

(5) При определяне на лицата, които ще бъдат включени в организираните курсове, цивилните служители по срочен трудов договор не могат да бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение само поради срочния характер на трудовото им правоотношение.

(6) При поискване от синдикатите РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя информация за изпълнение на плана за текущата година.

Чл. 26. (1) Длъжностните характеристики на цивилните служители по трудово правоотношение в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА се изготвят в съответствие с разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Кодекса на труда.

(2) В длъжностните характеристики на работните места, предвидени за заемане само от цивилни служители, да не се включва като единствено изискване придобиване на висше образование по специалности от професионално направление „Военно дело” за образователно-квалификационна степен „бакалавър” или „магистър”.

(3) РАБОТОДАТЕЛЯТ не може да възлага на цивилните служители работа, която не съответства на трудовите задължения, определени в длъжностната характеристика.

(4) РАБОТОДАТЕЛЯТ връчва срещу подпис длъжностната характеристика на цивилните служители при сключване на трудовия договор, както и при всяка нейна промяна.

(5) Изискванията за заемане на длъжността, определени в длъжностната характеристика на цивилния служител, могат да бъдат променяни само при утвърдена промяна на длъжностните разписания. СИНДИКАТИТЕ се запознават с изменените длъжностни характеристики преди утвърждаването им от РАБОТОДАТЕЛЯ.

РАЗДЕЛ III

РАБОТНО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ

Чл. 27. Нормалната продължителност на работното време в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия през деня е 8 часа и през седмицата е 40 часа.

Чл. 28. Цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия имат право на труд за пълен работен ден, освен ако в закон или в КТД е предвидено друго.

Чл. 29. (1) Преминаването към удължено работно време по смисъла на чл. 136а на КТ се осъществява по инициатива на РАБОТОДАТЕЛЯ след консултации със СИНДИКАТИТЕ. За целта РАБОТОДАТЕЛЯТ писмено уведомява СИНДИКАТИТЕ за намеренията си, като обосновава необходимостта от това и посочва за какъв период, в какъв размер и за кои звена ще се прилага.

(2) Продължителността на удължения работен ден не може да надвишава 10 часа, а за лицата с намалено работно време – до 1 час над намаленото им работно време.

(3) Удължаването на работното време се допуска за срок от 60 работни дни през 1 календарна година, но за не повече от 20 работни дни последователно.

(4) За преминаване към удължено работно време РАБОТОДАТЕЛЯТ издава писмена заповед за удължаване на работното време. Задължителен елемент на тази заповед е наличието на график за компенсиране на удълженото работно време в срок до 4 месеца след преминаването към удължено работно време.

(5) СИНДИКАТИТЕ упражняват контрол по изпълнението на задължението по ал. 1, както и по редовното и правилно водене на книгата за отчет.

Чл. 30. РАБОТОДАТЕЛЯТ обявява със своя заповед длъжностите, за които се установява намалено работно време.

Чл. 31. Цивилните служители, работещи при нормална продължителност на работното време, могат да използват режим на намалено работно време веднага след като за тях възникват условията, предвидени в нормативната уредба.

Чл. 32. (1) Преминаването от нормална продължителност на работното време към непълно работно време и обратно става с разрешение на РАБОТОДАТЕЛЯ след писмено искане на цивилния служител.

(2) Заплащането на час при непълен работен ден не може да бъде по-малко от договореното заплащане на час в индивидуалния трудов договор при пълен работен ден.

Чл. 33. При намаляване на обема на работата РАБОТОДАТЕЛЯТ може да установи едностранно, за период до 3 месеца на една календарна година, непълно работно време за цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, след консултации със СИНДИКАТИТЕ. За целта РАБОТОДАТЕЛЯТ писмено уведомява СИНДИКАТИТЕ, като обосновава необходимостта от това и посочва периода и размера на непълното работно време.

Чл. 34. При трисменен режим на работа максималната продължителност на седмичното работно време на нощни смени е 35 часа, а на една нощна смяна – 7 часа.

Чл. 35. Цивилните служители могат да променят смяната само след ползване на не по-малко от 24 часа почивка.

Чл. 36. (1) Извънреден труд се полага по изключение само в предвидените от закона случаи.

(2) Продължителността на извънредния труд, освен в случаите по чл. 144, т. 1–3 от КТ, не може да надвишава:

1. 30 часа дневен труд или 20 часа нощен труд през един календарен месец;

2. 6 часа дневен или 4 часа нощен труд през една календарна седмица;

3. 3 часа дневен или 2 часа нощен труд през 2 последователни денонощия.

(3) Извънреден труд в случаите по чл. 144, т. 1–3 и чл. 147, ал. 2 от КТ с по-голяма продължителност от посочената в ал. 1 може да се полага само след предварително писмено съгласие на СИНДИКАТИТЕ.

(4) За полагането на извънреден труд се издава заповед от РАБОТОДАТЕЛЯ по ред, определен в Наредбата за работното време, почивките и отпуските. Заповедта се съобщава на цивилните служители най-малко 24 часа предварително.

(5) При писмено поискване от СИНДИКАТИТЕ в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА длъжностните лица, водещи книгата за отчитане на извънредния труд, са длъжни да предоставят на синдикалния комитет (съвет) информация за положения извънреден труд.

(6) Положеният извънреден труд през дните на седмичната почивка и официалните празници се заплаща по чл. 63 от този КТД.

(7) Положеният извънреден труд и през двата дни от седмичната почивка при подневно изчисляване на работното време, независимо от заплащането по чл. 63 от КТД, се компенсира с непрекъсната почивка през следващата работна седмица в размер не по-малък от 24 часа. В заповедта за извънредния труд за всеки цивилен служител задължително се посочва датата, на която ще се ползва почивката.

Чл. 37. Разпределението на работното време и редуването на смените се установява в Правилника за вътрешния трудов ред на структурата на МО, структурата на пряко подчинение на министъра на отбраната и военното формирование от БА, който се изготвя с участието на СИНДИКАТИТЕ.

Чл. 38. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ след консултации със СИНДИКАТИТЕ определя длъжностите, за които поради особения характер на работа се налага да се изпълняват непрекъснати дежурства.

(2) Максималната продължителност на дежурствата по ал. 1 е 12 часа.

(3) В случаите, когато се изпълняват непрекъснати дежурства, работното време се изчислява сумарно за календарен период, който не може да е по-голям от 6 месеца в календарната година. Отработеното в повече от нормалната сумарна норма за този период се явява извънреден труд и се заплаща в съответствие с чл. 63, ал. 1 от КТД.

(4) При дежурства в отдалечени обекти РАБОТОДАТЕЛЯТ обезпечават транспорт от съответното населено място до местоработата.

(5) В случаите на дежурства по предходните алинеи в отдалечени обекти периодът след изтичане на работната смяна, за който РАБОТОДАТЕЛЯТ не е осигурил обратен транспорт до населеното място, се счита за „време на разположение“ и се заплаща в съответствие с чл. 65 от този КТД.

(6) РАБОТОДАТЕЛЯТ осигурява не по-малко от 30-минутна почивка за хранене по време на всяко 12-часово дежурство, която се включва в работното време.

Чл. 39. В тримесечен срок до провеждането на организационно-щатните и структурни промени в реорганизиращите се структури се преустановяват нови назначения на длъжности за цивилни служители.

Чл. 40. (1) Цивилните служители, членове на СИНДИКАТИТЕ, страни по този договор, имат право на основен платен годишен отпуск не по-малък от 22 работни дни при условията на чл. 155, ал. 1 от КТ.

(2) Размерът на основния платен годишен отпуск е:

1. 22 работни дни при общ трудов стаж до 5 години;
2. 24 работни дни при общ трудов стаж от 5 до 10 г.;
3. 26 работни дни при общ трудов стаж от 10 до 15 г.;
4. 28 работни дни при общ трудов стаж над 15 г.;
5. 30 работни дни при общ трудов стаж над 20 г.

Чл. 41. (1) Лицата, имащи право на удължен платен годишен отпуск по Наредбата за работното време, почивките и отпуските ползват отпуск в следните размери:

а) Професорите, доцентите, главните асистенти, асистентите, старши преподавателите и преподавателите във висшите военни училища и академии – 53 работни дни;

б) асистент и главен асистент в научноизследователски и научно-музейните учреждения – 48 работни дни;

в) доцент, професор в научноизследователски и научно-музейните учреждения, ръководител /директор/ на научна организация (институт) – 48 работни дни.

(2) Лицата по ал. 1 имат право на удължен платен годишен отпуск, в който е включен отпускът по чл. 40 от този КТД.

Чл. 42. Цивилните служители, страни по този КТД, работещи в условията на ненормиран работен ден, имат право на допълнителен платен годишен отпуск по чл. 156, т. 2 от КТ в размер от 8 до 12 работни дни, съгласно утвърдения със

заповед на министъра на отбраната списък на длъжностите, които се изпълняват при условията на ненормиран работен ден.

Чл. 43. (1) Право на допълнителен платен годишен отпуск по чл. 156, ал. 1, т. 1 от КТ имат цивилните служители, които извършват видове работи при специфични условия и рискове за живота и здравето, които не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени, независимо от предприетите мерки, посочени в чл. 2 от Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск, приета с ПМС № 267 от 2005г.

(2) Правото за ползване на допълнителния платен годишен отпуск в пълен размер възниква, ако цивилният служител е работил при условията на ал. 1 не по-малко от половината от установената с Кодекса на труда нормална продължителност на работното време в рамките на една календарна година. Когато цивилният служител работи по-малко от една календарна година, размерът на допълнителния платен годишен отпуск се определя пропорционално на отработеното време.

(3) При работа в специфични условия на труд: под въздействие на силикообразни прахове, йонизиращи лъчения, азбест, тежки метали и канцерогенни вещества, независимо от стойността на посочените вредности в работната среда; при работа с биологични материали, създаващи риск от възникване на опасни и особено опасни инфекции, при наличие на шум повече от 85dB, допълнителният платен годишен отпуск по ал. 1 е в размер не по-малък от 9 работни дни.

(4) Размерът на допълнителния платен годишен отпуск при работа под въздействие на различните рискови фактори по ал. 1 се диференцира съгласно **ПРИЛОЖЕНИЕ 3** в зависимост от точките за оценки на степените на риск за живота и здравето, получени по Наредба № Н-3 от 08.02.2011 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнително възнаграждение за рискове за живота и здравето, които не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени за военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (обн. ДВ, бр. 17 от 25.02.2011 г.). В точките по приложение 3 не се включват точките за фактора осветление, както и точките за производствен риск по Наредба № Н-3 от 2011 г., които не съответстват на видовете работи, посочени в чл. 2 от Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск.

(5) Цивилните служители, имащи право на допълнителен платен годишен отпуск по този член, се определят с писмена заповед на РАБОТОДАТЕЛЯ след предварителни консултации с представителите на синдикалните организации, със службата по трудова медицина и с комитета/групата по условия на труд и в съответствие с оценката на риска.

Чл. 44. Цивилните служители със загубена работоспособност с 50 и над 50 на сто имат право на основен платен годишен отпуск в размер на 30 работни дни.

Чл. 45. На цивилните служители, които работят в едно и също административно звено на Министерството на отбраната, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната и съответното военно формирование от Българската армия и са членове на едно семейство, се

осигурява ползването на платен годишен отпуск едновременно, ако те изявяват желание за това.

Чл. 46. Цивилните служители, майки с деца до 18-годишна възраст, имат право на отпуск по реда и условията на чл. 168 от КТ.

Чл. 47. РАБОТОДАТЕЛЯТ може да разреши на цивилните служители платени или неплатени служебни или творчески отпуски по чл. 161, ал. 1 от КТ, съгласувано със СИНДИКАТИТЕ в КСС.

Чл. 48. (1) Цивилните служители, получили предизвестие за прекратяване на трудовия договор, имат право на платен отпуск в размер на един час дневно за срока на предизвестieto.

(2) За военните формирования от БА, териториално отдалечени от населените места, правото на платен отпуск по ал. 1 може да се ползва сумирано в работни дни.

РАЗДЕЛ IV

ЗАПЛАЩАНЕ НА ТРУДА, ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Чл. 49. (1) Минималната месечна работна заплата в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия е не по-ниска от определената от Министерския съвет минимална месечна работна заплата за страната при нормална продължителност на работното време, която влиза в сила от публикуването на нормативния акт във в. „Държавен вестник“. Обявяването ѝ става със заповед на министъра на отбраната в срок от 15 дни от публикуването на акта.

(2) В Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия началните работни заплати, диференцирани по категории персонал, длъжностни наименования, изискваща се степен на образование и квалификация, както и основанията и начина за тяхното изменение, се договарят между страните по този КТД.

(3) Конкретният размер на основната месечна работна заплата за всяко лице се определя с индивидуалния трудов договор.

Чл. 50. За положен труд по трудово правоотношение цивилните служители получават:

1. основна месечна заплата;
2. допълнителни възнаграждения, определени в Кодекса на труда, в Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, в друг нормативен акт или в този Колективен трудов договор;
3. други трудови възнаграждения, определени в нормативен акт или в индивидуалния трудов договор и невключени в т. 1 и 2.

Чл. 51. (1) На цивилните служители, назначавани на длъжности по трудово правоотношение без трудов стаж, се определя за срок от шест месеца

минималната основна месечна заплата за съответната длъжност и структура по таблиците за изменение на заплатите, обявени със заповед на министъра на отбраната.

(2) На цивилните служители, назначени и преназначени на длъжности по трудово правоотношение с трудов стаж над шест месеца, се определя по преценка на РАБОТОДАТЕЛЯ основна месечна заплата в рамките на предвидените минимални и максимални размери на основните месечни заплати за съответните длъжности и структури по таблиците за изменение на заплатите, обявени със заповед на министъра на отбраната.

Чл. 52. (1) Към основната месечна заплата на цивилните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за:

1. трудов стаж и професионален опит;
2. специфични условия на труд;
3. рискове за живота и здравето, които независимо от предприетите мерки не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени;
4. извънреден труд;
5. образователна и научна степен „доктор” или научна степен „доктор на науките”, изискващи се за длъжността, която заемат;
6. постигнати високи резултати в служебната дейност;
7. други случаи, установени в нормативен акт.

(2) Допълнителните възнаграждения по ал. 1, т. 1 – 6 се изплащат при условия, ред и в размери, определени с акт на министъра на отбраната.

Чл. 53. (1) Във връзка с особените задължения, ограниченията на гражданските права на цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, произтичащи от законите (ЗОВСРБ, ЗПП, ЗУКТС, ЗЗП, ЗЗКИ и др.) и работата им за отбраната на страната, се изплаща добавка за работа в Министерството на отбраната в размер на 32 % от индивидуалната основна месечна заплата.

(2) Служителите, работещи с класифицирана информация, могат да получават допълнителни месечни възнаграждения при условия, ред и в размери, определени от министъра на отбраната, в рамките на средствата за работна заплата по бюджета за съответната година.

(3) Служителите, владеещи чужди езици, могат да получават допълнителни месечни възнаграждения при условия, ред и в размери, определени от министъра на отбраната, в рамките на средствата за работна заплата по бюджета за съответната година.

Чл. 54. (1) На цивилните служители в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия се заплаща допълнително месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер едно на сто за всяка година придобит трудов стаж и професионален опит върху основната месечна заплата, определена с индивидуалния трудов договор.

(2) Редът за получаване на допълнителното месечно възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит на цивилните служители се определя със заповед на министъра на отбраната.

(3) В зависимост от спецификата на длъжността, работните места и видовете работа сходният характер на работата, длъжността или професията се определя от РАБОТОДАТЕЛЯ след съгласуване със СИНДИКАТИТЕ в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА.

(4) В случаите, когато цивилни служители са преназначени в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, на същите се признава продължителността на трудовия стаж, въз основа на който се е изплащало допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит до момента на преназначаването.

(5) В случаите, когато на цивилни служители е прекратено трудовото правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ и не са работили при друг работодател след прекратяване на трудовите правоотношения, ако бъдат назначени отново на сходни длъжности в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, на същите се зачита продължителността на трудовия им стаж, въз основа на който им се е изплащало допълнително възнаграждение по ал. 1 до момента на прекратяването на трудовото им правоотношение.

Чл. 55. (1) На цивилните служители с образователна и научна степен “доктор” или за научна степен “доктор на науките”, свързана с изпълняваната от тях работа, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер на:

- за “доктор” – 42 лева;
- за “доктор на науките” – 95 лева.

(2) При наличие на повече от едно от посочените основания по ал. 1, цивилният служител получава най-благоприятното допълнително месечно възнаграждение.

(3) Допълнителното месечно възнаграждение по ал. 1 се заплаща при условие, че характерът на извършваната работа съответства на специалността, по която е получена образователната и научната степен или научната степен.

Чл. 56. (1) Допълнителни възнаграждения с постоянен характер са:

- добавка за работа в МО;
- за придобит трудов стаж и професионален опит;
- за образователна и научна степен.

(2) За допълнителни възнаграждения с постоянен характер се считат и тези, които се изплащат постоянно заедно с основната месечна заплата и са в зависимост единствено от отработеното време.

Чл. 57. На работниците, работещи непосредствено в кораборемонта и заети на длъжности с кодове по длъжностни нива, определени в **ПРИЛОЖЕНИЕ 4** към настоящия КТД, да се изплаща допълнително месечно трудово възнаграждение в размер на 40 лв.

Чл. 58. (1) На цивилните служители ежегодно се предоставят пари за представително облекло, които се изплащат еднократно до пълния размер на утвърдения със заповед на министъра на отбраната лимит за текущата година. Годишният им размер е не по-малък от 250 лв. и се договаря ежегодно в Отрасловия съвет за социално сътрудничество в МО.

(2) В парите за представително облекло по ал. 1 не се включват средствата за закупуване на полагащото се работно, униформено и специално работно облекло, съгласно актовете на Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването.

(3) Парите за представително облекло се изплащат до края на първото тримесечие авансово за текущата година от финансовата служба на РАБОТОДАТЕЛЯ и се отчитат по ред и условия, определени с акт на министъра на отбраната.

(4) При прекратяване на трудовите правоотношения на основание чл. 325, т. 9 и т. 11 и чл. 328, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 7, т. 8 и т. 10 от КТ получените суми за представително облекло не подлежат на възстановяване от служителите.

Чл. 59. (1) На цивилните служители се осигуряват порционни пари при условия, по ред и в размери, определени с акт на министъра на отбраната.

(2) Порционните пари на цивилните служители са в размер, равен с този на военнослужещите и не се облага с данък.

Чл. 60. На цивилните служители може да се изплащат допълнителни възнаграждения за постигнати високи резултати в служебната/трудова дейност при условия, по ред и в размери, определени с акт на министъра на отбраната. СИНДИКАТИТЕ се информират за акта на министъра на отбраната преди неговото утвърждаване.

Чл. 61. (1) Договори за вътрешно заместване при отсъствие на цивилен служител се сключват при условията на чл. 259 от КТ.

(2) Когато цивилният служител изпълнява временно част от функциите или работата на отсъстващ военнослужещ, получава допълнително възнаграждение в размер, договорен между страните по трудово правоотношение. Заместването е допустимо само в случаите, когато за длъжността не се изисква специално образование, придобито във висшите военни училища.

Чл. 62. За всеки отработен нощен час или част от него между 22,00 и 06,00 часа на цивилните служители се заплаща допълнително трудово възнаграждение за нощен труд в размер на 0,27 лв. на час.

Чл. 63. (1) Положеният извънреден труд се заплаща с увеличение, изчислено на базата на основната работна заплата и допълнителните трудови възнаграждения с постоянен характер по индивидуален трудов договор, както следва:

1. 50 на сто – за работа през работни дни;
2. 75 на сто – за работа през почивни дни;
3. 100 на сто – за работа през дните на официалните празници;
4. 50 на сто – за работа при сумирано изчисляване на работното време.

(2) За положен извънреден труд между 22,00 и 6,00 часа се заплаща допълнително възнаграждение за извънреден труд по реда на предходната алинея и нощен труд по реда на чл. 62 от КТД.

(3) Възнаграждението за положен извънреден труд се изчислява и изплаща през месеца, следващ месеца или периода, през който е положен извънредният труд, въз основа на писмена заповед на РАБОТОДАТЕЛЯ.

Чл. 64. На цивилните служители с ненормиран работен ден се заплаща увеличение за извънредния труд, положен през дните на седмична почивка и в празничните дни, в размери, посочени в чл. 63, ал. 1, т. 2 и 3 от КТД.

Чл. 65. (1) За всеки час или част от него, през който цивилният служител е на разположение на работодателя и се намира извън територията му в място, договорено между страните по трудовото правоотношение, се заплаща допълнително трудово възнаграждение в размер на 0,18 лв. на час.

(2) Фактически извършената работа през време на разположение се отчита и заплаща като извънреден труд.

Чл. 66. По време на отпуските по чл. 157, ал. 1, т. 1–3 и чл. 168 от КТ на цивилните служители се изплаща възнаграждение от РАБОТОДАТЕЛЯ в размер по чл. 177 от КТ.

Чл. 67. (1) При прекратяването на трудовото правоотношение на цивилния служител, след като е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяването, обезщетението му по чл. 222, ал. 3 от КТ се определя в общ размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а когато цивилният служител през последните 10 години е работил в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия – на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Обезщетението може да се изплаща само веднъж.

(2) При прекратяване на трудовото правоотношение поради болест (чл. 325, т. 9 или чл. 327, т. 1 от КТ) цивилните служители имат право на обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, ако имат 5 години трудов стаж и през последните 5 години не са получили обезщетение на същото основание.

Чл. 68. (1) При уволнение поради закриване на структура на МО, структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военно формирование от БА или на част от нея/него, съкращаване в щата или спиране на работа за повече от 15 дни, цивилният служител, член на СИНДИКАТИТЕ, страни по този КТД, има право на обезщетение от РАБОТОДАТЕЛЯ. Обезщетението е в размер на brutното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но не повече от два месеца.

(2) Ако в този срок цивилният служител е постъпил на работа с по-ниско трудово възнаграждение, той има право на разликата до предишната работна заплата за същия срок.

(3) Обезщетението по ал. 1 за цивилен служител с повече от 15 години непрекъснат трудов стаж в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, на който към момента на прекратяване на трудовия договор остават не повече от три години до навършване на изискващата се към същия момент възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, е в размер на brutното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от шест месеца.

(4) Обезщетението по ал. 1 и ал. 3 се изплаща след изтичането на всеки месец след уволнението, пропорционално на времето, през което цивилният служител е останал без работа, след представяне на молба-декларация и копие от трудова (служебна) книжка, от които да е видно, че лицето е останало без работа.

Чл. 69. (1) При изпълнение на условията на чл. 331, ал. 1 и 2 от КТ РАБОТОДАТЕЛЯТ заплаща обезщетение в деня на прекратяване на трудовото правоотношение в размер на не по-малко от петкратния размер на последното получено месечно брутно трудово възнаграждение.

(2) Ако обезщетението по ал. 1 не бъде платено в 1-месечен срок от датата на прекратяване на трудовия договор, основанийето за неговото прекратяване се счита за отпаднало.

Чл. 70. На цивилните служители, които са последвали военното формирование (съответната структура), в което работят, при дислокация на същото в друго населено място се заплащат еднократно:

1. пътните разноски за тях и за членовете на семействата им;
2. разноските по пренасянето на покъщнината им;
3. възнаграждение за дните на пътуването и за още два дни.

Чл. 71. (1) За времето на престой не по вина на цивилния служител, той има право на brutното трудово възнаграждение.

(2) При престой по вина на цивилния служител, той няма право на трудово възнаграждение за времето на престоя.

(3) За времето, през което цивилният служител е изпълнявал друга работа поради производствена необходимост, той получава brutното възнаграждение за основната си работа.

Чл. 72. (1) На цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия се изплащат допълнителни възнаграждения за специфични условия на труд и рискове за живота и здравето, които независимо от предприетите мерки не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени, по ред и в размери, определени от министъра на отбраната.

(2) Заплащането за еднакви специфични условия на труд в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия за военнослужещите и цивилните служители е равно.

(3) СИНДИКАТИТЕ участват при подготовката на съответния нормативен акт на министъра на отбраната.

Чл. 73. (1) Работната заплата се изплаща на два пъти:

1. до 10 число на текущия месец – аванс срещу заплата за текущия месец в размер до 50 на сто от основната месечна заплата;
2. до 25 число – останалата част от дължимата заплата за текущия месец като се приспадат извършените авансови плащания.

(2) При изплащане на работната заплата на цивилните служители задължително се предоставя фиш, в който са описани начислените суми и направените удръжки от работната заплата.

Чл. 74. Измененията в размерите на заплатите на военнослужещите и цивилните служители се въвеждат от една и съща дата.

Чл. 75. Страните ще продължат усилията си за развитие и стимулиране на човешките ресурси в МО.

РАЗДЕЛ V

ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Чл. 76. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да осигури здравословни и безопасни условия на труд, така че опасностите за живота и здравето на работника или служителя да бъдат отстранени, ограничени или намалени.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ разработва конкретни програми в съответствие с нормативните актове по здравословни и безопасни условия на труд и финансира практическото им прилагане в рамките на осигурените бюджетни средства.

(3) Програмите по здравословни и безопасни условия на труд се обсъждат и приемат в Съвета по условия на труд в МО (СУТ-МО). СУТ-МО информира периодично ОССС-МО за дейността си.

(4) В комитетите и групите по условия на труд от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирания от БА се обсъждат проблемите за вътрешната система за организация и управление на дейностите по безопасност и здраве при работа.

Чл. 77. СУТ-МО е паритетен орган, съставен от равен брой представители на РАБОТОДАТЕЛЯ и на СИНДИКАТИТЕ.

Чл. 78. РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да осигури обслужване на цивилните служители от служби по трудова медицина в съответствие с чл. 25 от ЗЗБУТ.

Чл. 79. (1) В Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирания от БА се създават комитети и групи по условия на труд в съответствие с чл. 27 и 28 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ).

(2) В Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирания от БА се назначават длъжностни лица по здраве и безопасност в съответствие с чл. 24, ал. 1 от ЗЗБУТ.

(3) РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен да осигури на лицата по ал. 1 и 2 обучение в съответствие с чл. 30, ал. 1 от ЗЗБУТ по програми, регламентирани в Наредба № 4 от 3.11.1998 г. за обучение на представителите на комитетите и групите по условия на труд в предприятията.

Чл. 80. (1) Работодателят осигурява на всеки цивилен служител подходящо обучение и/или инструктаж по безопасност и здраве при работа в

съответствие със спецификата на професията/извършваната дейност и на работното място, като отчита възможните опасности и резултатите от оценката на риска на съответното работно място, при спазване на изискванията на Наредба № РД-07-2/16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (обн. ДВ, бр. 102/22.12.2009 г.).

(2) С колективен трудов договор при конкретен работодател могат да се определят и други извън посочените в чл. 6, ал. 1 от наредбата лица, на които да се провежда обучение по безопасност и здраве при работа.

Чл. 81. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя безплатно на цивилните служители работно и униформено облекло по условия и ред, определени в Наредбата за безплатното работно и униформено облекло, приета с ПМС № 10 от 20.01.2011 г.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя безплатно специално работно облекло и лични предпазни средства, отговарящи на стандартите на Европейския съюз, на цивилните служители, работещи при вредни за здравето условия, на базата на изготвена оценка на риска от служба по трудова медицина.

(3) Цивилните служители използват работното, униформеното, специалното работно облекло и личните предпазни средства (ЛПС) само по предназначение и по време на работа.

(4) Условията и редът за предоставяне на специалното работно облекло и лични предпазни средства се определят от Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването.

(5) РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава в срок до 2 месеца от подписването на този КТД да осигури съставянето в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА на списъци на длъжностите и работните места, за които ежегодно се осигуряват работно, униформено и специално работно облекло и ЛПС по вид, брой и срокове за износване и да ги постави на видно място.

Чл. 82. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ е задължен да осигурява необходимите условия за санитарно-битовото обслужване на цивилните служители.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя нужните помещения и средства за издръжка.

Чл. 83. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ осигурява за своя сметка извършването на периодични медицински прегледи съобразно действащото законодателство.

(2) Организацията и реда на извършването на периодичните медицински прегледи се обсъжда в СУТ-МО.

(3) Цивилните служители, работещи при условията на чл. 2 от Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява платен годишен отпуск, приета с ПМС № 267/12.12.2005 г., преминават на задължителни профилактични прегледи по направления, определени от лекар по трудова медицина.

Чл. 84. (1) На цивилните служители се осигуряват безплатна топла храна и ободряващи напитки при нощно дежурство и безплатна храна при извършване

на дейности със специфичен характер във вид, по норми и при условия, определени с акт на министъра на отбраната.

(2) В случаите, когато работник или служител има право да получава безплатна храна на няколко основания, получава същата само на едно от основанията.

(3) В акта на министъра на отбраната по ал. 1 осигуряването на безплатна храна и ободряващи напитки може да се определи по един от следните начини:

1. осигуряване на храни в готов вид за консумиране или хранителни продукти;

2. изплащане на пари.

(4) На основата на оценка на риска РАБОТОДАТЕЛЯТ след предварителни консултации със СИНДИКАТИТЕ и комитетите/групите по условия на труд и писмено съгласуване със Службата по трудова медицина, със своя заповед определя работните места, за които се осигурява безплатна храна и/или ободряващи напитки.

Чл. 85. В изпълнение на задълженията на чл. 275, ал. 1 и чл. 277, ал. 1 от КТ РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да:

1. прави оценка на риска в съответствие с Наредба № 5/11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка;

2. разработва конкретна програма, при необходимост и с външни специализирани организации, за ограничаване или премахване на вредните и създаващи опасност за здравето на цивилните служители условия на труд и финансиране на практическото им прилагане в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА;

3. съгласува със СИНДИКАТИТЕ проектите и програмите;

4. извършва допълнителни измервания, свързани с безопасността и здравословните условия на труд, при поискване от СИНДИКАТИТЕ;

5. финансира проектите за ремонти и преустройства за подобряване на условията на труд.

Чл. 86. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ ежегодно до края на месец октомври, подготвя предложения за актуализиране на списъка на работните места, подлежащи на категоризиране, съгласно Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране и Инструкция № 13/31.10.2000 г. за прилагането ѝ. Списъкът се предоставя на синдикатите за информиране.

(2) Ежегодно до края на месец декември РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя списъка по ал. 1 в териториалното поделение на Националния осигурителен институт (НОИ).

Чл. 87. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ ежегодно възлага на компетентните специалисти или специализирани организации да извършват в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия анализ на данните от трудовия травматизъм, професионалните заболявания, заболяемостта с продължителна нетрудоспособност и др.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ запознава СИНДИКАТИТЕ с резултатите от анализите и съвместно с тях набелязва мерки за отстраняване на причините, породили тези последици.

Чл. 88. РАБОТОДАТЕЛЯТ осигурява на новопостъпилите цивилни служители пълна информация за всички опасности, които крие работата, която ще извършват – естеството на опасностите, както и начинът за тяхното избягване, доколкото тези въпроси не са решени, поради причини от обективен характер.

Чл. 89. (1) На хронично болни цивилни служители за продължаване на лечението се осигуряват карти за санаториално лечение и профилактика.

(2) Редът за тяхното получаване и размерът на заплащането им се определят от РАБОТОДАТЕЛЯ след своевременно предоставяне на информация на СИНДИКАТИТЕ и при равни условия за всички заети в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

(3) Проектите на наредби, отнасящи се до правото на ползване от цивилните служители на болнични бази за активно лечение и по балнеология, рехабилитация и профилактика към МО, се предоставят своевременно на централните ръководства на СИНДИКАТИТЕ преди тяхното утвърждаване.

Чл. 90. СИНДИКАТИТЕ се ползват с правата, регламентирани по чл. 406 от КТ. При осъществяване на функциите по чл. 406 от КТ те имат право да сигнализират на РАБОТОДАТЕЛЯ, Съвета по условия на труд в МО, Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, районна инспекция по труда и НОИ за допуснати нарушения на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и на трудовото законодателство.

РАЗДЕЛ VI

ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ, СОЦИАЛНО-БИТОВО И КУЛТУРНО ОБСЛУЖВАНЕ

Чл. 91. РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да осигури средства за СБКО за съответната година в размер, не по-малък от предвидения в регламентиращите нормативни актове за бюджетната сфера.

Чл. 92. Редът за разходването и отчитането на средствата за СБКО в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия се извършва по споразумение между страните.

Чл. 93. (1) Пътуването на цивилните служители от МО при отиване и връщане от платен годишен отпуск на територията на страната веднъж в годината е за сметка на средствата за социално-битово и културно обслужване, при условия, размер и ред, определени с акт на министъра на отбраната.

(2) Членовете на семействата на цивилните служители получават пътни пари в двете посоки в размер 50 на сто при финансови възможности.

Чл. 94. (1) Цивилните служители се ползват от правата по чл. 226б от ЗОВСРБ.

(2) В жилищните комисии като членове задължително участват изпълномощени представители на СИНДИКАТИТЕ.

Чл. 95. (1) Цивилните служители и членовете на техните семейства ползват лечебните заведения към министерството при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната, и при условия, равни с тези на военнослужещите.

(2) „Равни условия” по смисъла на ал. 1 е недопускане на дискриминационно отношение спрямо цивилните служители и поставянето на военнослужещите в по-благоприятно положение при ползване на лечебните заведения.

Чл. 96. (1) Цивилните служители и членовете на техните семейства ползват санаториалните и профилактичните заведения към министерството при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната, и при условия, равни с тези на военнослужещите.

(2) „Равни условия” по смисъла на ал. 1 е недопускане на дискриминационно отношение спрямо цивилните служители и поставянето на военнослужещите в по-благоприятно положение при ползване на санаториалните и профилактичните заведения.

Чл. 97. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя на СИНДИКАТИТЕ ежегодно до 25 на сто от картите за почивка за летен и зимен отдих в базите, управлявани от ИА „Военни клубове и военно-почивно дело”, семейните карти за почивка в чужбина по линия на Безвалутен обмен, Асоциацията за обмен на почиващи от страните-членки на НАТО - CLIMS и други. Картите се разпределят от комисия, назначена със заповед на министъра на отбраната.

(2) Процентът на предоставяните карти за СИНДИКАТИТЕ се определя ежегодно в ОССС-МО и съответства на съотношението между броя на синдикалните членове, заявени от СИНДИКАТИТЕ, и личния състав на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

(3) Картите за почивка се разпределят от комисия, назначена със заповед на министъра на отбраната. В нея задължително участват и представители на централните ръководства на ФНСО „БА” и НС „Отбрана”. За разпределението на картите комисията изготвя протокол, който се утвърждава от министъра на отбраната.

(4) След приключване на работата на комисията по ал. 3 и утвърждаване на протокола, картите за видовете почивки се предоставят на централните ръководства на СИНДИКАТИТЕ, които ги разпределят между своите организации пропорционално на техните членове.

(5) Цивилните служители, членове на СИНДИКАТИТЕ, страни по този КТД, получават картите за почивки по посочения в ал. 4 ред, а при налични свободни карти, върнати в ИА „Военни клубове и военно-почивно дело”, и чрез туристическото бюро на агенцията.

(6) Картите за видовете почивки се заплащат по общите условия и ред, определени с Указания на изпълнителния директор на ИА „Военни клубове и военно-почивно дело”.

Чл. 98. При наличие на свободна леглова база, право за ползване на почивка в почивните бази на ИА „Военни клубове и военно-почивно дело” през

всички сезони имат пенсионираните цивилни служители с трудов стаж над 10 години в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия и членовете на техните семейства. Тези лица удостоверяват правото си на почивка с удостоверение или служебна бележка.

Чл. 99. Цивилните служители и членовете на техните семейства ползват военните клубове, почивната и спортната база към министерството при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.

Чл. 100. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава при възможност да извършва разходи в полза на цивилните служители за пътуване по ред и при условия, определени с акт на министъра на отбраната, както следва:

1. в границите на населеното място, когато това произтича от характера на трудовата им дейност;

2. от местоживеенето до местоработата и обратно, когато те се намират в различни населени места – за лица със специалност и квалификация, изискващи се за съответната длъжност, за която няма кандидати от населеното място, в което се намира съответната структура на МО, структурата на пряко подчинение на министъра на отбраната и съответното военно формирование от БА.

(2) Въз основа на трудовите задължения, определени с длъжностните характеристики, РАБОТОДАТЕЛЯТ утвърждава след консултации със СИНДИКАТИТЕ списък на длъжностите и на лицата, които имат право на транспортни разноски по ал. 1.

(3) За отдалечените обекти на МО, до които не съществува градски транспорт, РАБОТОДАТЕЛЯТ при възможност осигурява служебен транспорт на цивилните служители от местоживеенето до местоработата. Редът и условията за ползване на служебен превоз на цивилните служители се определят с акт на министъра на отбраната.

Чл. 101. РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен да осигури всички цивилни служители за всички осигурителни случаи съгласно условията и реда, установени от закона и на този КТД.

Чл. 102. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ застрахова определени категории цивилни служители за гражданска отговорност за сметка на държавния бюджет.

(2) Категориите цивилни служители по ал. 1 се определят след консултации със СИНДИКАТИТЕ от министъра на отбраната, съгласувано с министъра на финансите.

Чл. 103. Министерство на отбраната при финансови възможности на бюджета застрахова цивилните служители срещу смърт и неработоспособност в резултат на злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, по ред и при условия, определени от министъра на отбраната.

Чл. 104. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ И СИНДИКАТИТЕ могат да договарят внасянето на доброволни допълнителни осигурителни вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване за сметка на РАБОТОДАТЕЛЯ.

(2) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване, извършвано от РАБОТОДАТЕЛЯ със или без участието на цивилния служител, може да бъде

обект на колективното трудово договаряне в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

РАЗДЕЛ VII

СОЦИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 105. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава своевременно да поканва СИНДИКАТИТЕ за консултации и участие при обсъждане и подготовка на всички проекти на нормативни актове, вътрешни правилници и наредби, свързани с трудовите и осигурителните отношения и по въпросите на жизненото равнище.

(2) Всички проекти за нормативни актове от по-висока степен, внасяни или подготвяни с участието на МО, които засягат въпросите на трудовите и осигурителните отношения и на жизненото равнище на цивилните служители, да бъдат предоставяни за обсъждане със социалните партньори.

Чл. 106. Органите на СИНДИКАТИТЕ, страни по този КТД, в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА участват в подготовката на всички вътрешни правилници и наредби, които се отнасят до трудовите и осигурителните отношения и засягат цивилните служители, за което ръководителите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и началниците (командирите) на военните формирования от всички степени задължително ги поканват и своевременно им предоставят необходимата информация.

Чл. 107. За създаването на по-добри условия за социално сътрудничество, съгласуване на интересите и контрол по изпълнението на КТД между РАБОТОДАТЕЛЯ и СИНДИКАТИТЕ се формира Отраслов съвет за социално сътрудничество в Министерството на отбраната (ОССС–МО).

Чл. 108. (1) Изграждането и формирането на ОССС–МО се основава на Националната система за социално сътрудничество, съгласувана с КНСБ и КТ „ПОДКРЕПА“.

(2) Принципите на работа се конкретизират и приемат от двете страни по този КТД с нарочни правила.

Чл. 109. (1) Правилата за работа на ОССС–МО и неговият състав се обявяват със заповед на министъра на отбраната за изпълнение и довеждане до знанието на целия личен състав от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

(2) Правилата за работа на ОССС-МО се публикуват на интернет-страницата на МО при спазване на установения за това ред.

Чл. 110. Министерството на отбраната публикува на интернет-страницата си правилници, наредби, заповеди, обяви и други документи, подписани от

министъра на отбраната, отнасящи се до трудовите и осигурителни отношения на цивилните служители, при спазване на установения за това ред.

Чл. 111. (1) В структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА с участието на техните ръководства и на синдикалните комитети се създават комисии (комитети) за социално сътрудничество (КСС), изградени на паритетен принцип.

(2) Принципите на работа на КСС са основани на правилата на ОССС–МО и се конкретизират и приемат от страните в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА с нарочни правила за работа на КСС.

РАЗДЕЛ VIII

ГАРАНТИРАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ

Чл. 112. РАБОТОДАТЕЛЯТ създава условия и съдейства на СИНДИКАТИТЕ за осъществяване на тяхната дейност.

Чл. 113. РАБОТОДАТЕЛЯТ отстоява правата и интересите на цивилните служители пред други държавни органи и организации в сферата на труда, професията, заетостта, жизненото равнище, квалификацията, социалното осигуряване и подпомагане.

Чл. 114. РАБОТОДАТЕЛЯТ, съгласно чл. 46 от КТ, предоставя на СИНДИКАТИТЕ, страни по договора, за безвъзмездно ползване движимо и недвижимо имущество, средства за комуникация, включително служебни помещения, оборудване и консумативи.

Чл. 115. РАБОТОДАТЕЛЯТ изисква от ръководителите на структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени да спазват разпоредбите на трудовото законодателство и този КТД.

Чл. 116. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ предоставя на синдикалните ръководства своевременна, достоверна и разбираема информация по въпросите на трудовите и осигурителните отношения, за икономическото и финансовото състояние.

(2) В случаите по ал. 1, когато информацията представлява класифицирана такава, се предоставя на представителите на СИНДИКАТИТЕ по специалния ред на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 117. (1) Ръководителите на структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени, които подготвят проекти на вътрешноведомствени актове по въпросите на трудовите и осигурителните

отношения и по въпросите на жизненото равнище на цивилните служители, своевременно ги предоставят за обсъждане и становище на синдикалните ръководства на ФНСО „БА“ и НС „Отбрана“ чрез КСС.

(2) Ръководителите на структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени, разработващи вътрешноведомствени актове по въпросите на трудовите и осигурителните отношения и по въпросите на жизненото равнище на цивилните служители, при издаването им (в разчета за изпращане) предвиждат определен брой от тях за синдикалните ръководства на ФНСО „БА“ и НС „Отбрана“.

(3) РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да предоставя на синдикалния комитет (съвет) заповеди на министъра на отбраната и други нормативни актове по въпросите на трудовите и осигурителните отношения и по въпросите на жизненото равнище на цивилните служители.

Чл. 118. Ръководителите на структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени осигуряват на синдикалните дейци, включително от ръководните органи на двата синдиката, достъп в работно време до цивилните служители за синдикална дейност, съгласно установения пропускателен режим.

Чл. 119. (1) В структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА, когато има решение на общото събрание (събрание на представителите) на СИНДИКАТИТЕ, синдикалният членски внос се събира по ведомост, когато има писмена декларация или молба на синдикалния член.

(2) Ръководствата на синдикалните организации в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА, в които се събира членският внос по реда на ал. 1, се задължават да заплащат възнаграждение на лицата, извършващи услугата.

Чл. 120. (1) При провеждане на заседания на ръководни органи на СИНДИКАТИТЕ – конференции, федерални (синдикални) съвети, изпълнителни комитети (съвети), както и на органите за социално сътрудничество и съгласуване на интересите, или при заседания на комисии, създадени от СИНДИКАТИТЕ, РАБОТОДАТЕЛИТЕ са задължени да освобождават от преките им служебни задължения за присъствие избраните и посочените делегати и синдикални дейци.

(2) Този отпуск се включва в отпуска за синдикална дейност по чл. 122 от КТД.

Чл. 121. (1) На синдикалните членове се разрешава необходимият служебен платен отпуск за участие в колективното трудово договаряне, в заседанията на ОССС–МО, в съвместни работни комисии и/или работни групи, в съвместни работни срещи и в други съвместни органи за социално сътрудничество в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА.

(2) Те се командирват от и за сметка на работодателите.

Чл. 122. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ освобождават от работа нещатните синдикални дейци за осъществяване на текуща синдикална дейност и им разрешават платен отпуск за всяка календарна година, както следва:

1. За членовете на централните ръководства на СИНДИКАТИТЕ (председател, заместник-председател, секретари и координатори) – не по-малко от 25 работни дни годишно.

2. За членовете на Федералния съвет (ФС) и Синдикалния съвет (СС) – не по-малко от 10 работни дни годишно.

3. За председателя на организация – до 6 часа сумарно за седмица.

(2) РАБОТОДАТЕЛЯТ осигурява платен служебен отпуск на цивилните служители, които са избрани за делегати на синдикални конференции и семинари за времето на протичането им, но не повече от 3 дни сумарно за календарна година, с изключение на лицата по ал. 1, т. 1.

(3) Допълнителният отпуск за синдикална дейност не може да се сумира и ползва с дните на платения годишен отпуск на лицата.

Чл. 123. Работните места, освободени от синдикални членове, избрани на щатни длъжности в СИНДИКАТИТЕ, могат да се заемат само по реда на чл. 68, ал. 1, т. 3 от КТ.

Чл. 124. (1) След освобождаване от щатна изборна работа цивилните служители се възстановяват на заеманата преди избора длъжност. При отказ от заемането ѝ трудовият договор се прекратява на основание чл. 325, т. 1 от КТ или с предизвестие от страна на синдикалния деец по чл. 326, ал. 1 от КТ.

(2) Ако длъжността, заемана до избора, е съкратена, на синдикалния деец се предлага друга равностойна и подходяща длъжност. При отказ от заемането ѝ трудовият договор се прекратява по чл. 328, ал. 1, т. 1 или 2 от КТ.

(3) В случай, че те заемат предишното си работно място или предложеното им друго място, не могат да бъдат освободени от работа до шест месеца, считано от момента на тяхното завръщане, без предварително съгласие на ръководството на съответния СИНДИКАТ.

Чл. 125. Избраните нещатни членове на синдикални ръководни органи не могат да бъдат освобождавани от работа на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, 3, 5 и 11 и чл. 330, ал. 2, т. 6 от КТ, докато заемат съответната синдикална длъжност и шест месеца след прекратяването на мандата им, без предварително писмено съгласие на централното ръководство на съответния СИНДИКАТ.

Чл. 126. СИНДИКАТИТЕ изпълняват сигнални функции съгласно чл. 406 от КТ.

**ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ ПРИ
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЩАТНИ ПРОМЕНИ, ПРИ ПРОМЯНА НА
ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА И
УРЕЖДАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ
ПРИ СТРУКТУРНИ ПРОМЕНИ**

Чл. 127. (1) Организационно-щатните промени в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА се извършват със заповед на министъра на отбраната, в която се посочва:

1. вида на организационно-щатните промени и структурите, в които ще бъдат извършвани, в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ) и разпоредбите на КТ;

2. командирът (началникът, ръководителят) на структурата, който е упълномощен да извърши действията при провеждане на организационно-щатната промяна спрямо цивилните служители;

3. датата за извършване на организационно-щатната промяна (датата на влизане в сила на новото длъжностно разписание) на съответната структура.

(2) Заповедта за извършване на организационно-щатните промени се обявява своевременно с оглед на сроковете за провеждане на процедурите, предвидени за конкретния случай в КТ.

(3) След обявяване на заповедта за извършване на организационно-щатни промени РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен своевременно да изпълни процедурата по чл. 21, ал. 1 и 2 от КТД.

Чл. 128. (1) Прекратяването на трудовите правоотношения с цивилните служители във връзка с извършването на организационно-щатните промени се извършва на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 и т. 2 от КТ.

(2) При прекратяване на трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ в предизвестията и в заповедта за уволнение изрично се посочва коя от двете хипотези – „закриване на част от предприятието” или „съкращаване на щата” е налице.

Чл. 129. (1) Подборът между цивилните служители, работещи по трудово правоотношение в съответната структура, се извършва от комисия, назначена със заповед на командира (началника, ръководителя), след утвърждаване на новото длъжностно разписание. В заповедта се посочват критериите за подбор, определени след консултации в КСС.

(2) В структурите, където има легитимни синдикални организации, в състава на комисията по подбор задължително се поканват да участват и представители на ФНСО “БА” и на НС “Отбрана”, когато се обсъждат подлежащи на подбор цивилни служители. Представителите на синдикалните организации се определят от ръководствата им.

(3) Преди извършването на подбора членовете на комисията за подбор се запознават лично със заповедта за извършване на организационно-щатните промени, отмененото и новото длъжностно разписание на съответната структура и утвърдените длъжностни характеристики, при спазване на изискванията на разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 130. (1) При съкращаване на щата или закриване на част от структурата на МО, структурата на пряко подчинение на министъра на отбраната или военното формиране от БА РАБОТОДАТЕЛЯТ извършва подбор по смисъла на чл. 329 от КТ като в интерес на службата може да се извърши подбор и между лицата, чиито длъжности не се съкращават, за да останат на работа цивилни служители, които притежават по-добра квалификация, отговаряща на длъжностната характеристика, и работят по-добре.

(2) Основание за извършването на подбора е наличието в новото длъжностно разписание на по-малък брой длъжности, определени за заемане от цивилни служители.

(3) Подбор се извършва задължително, когато се съкращава една или повече от няколко еднакви длъжности.

(4) При съкращаване на вакантни длъжности подбор не се извършва.

(5) При извършване на подбор и прекратяване на трудовите правоотношения се спазва процедурата относно предварителната закрива при уволнение по чл. 333 от КТ и произтичащите от това задължения:

1. Искането за даване на предварително разрешение по смисъла на чл. 333, ал. 1 от КТ се отправя към съответната районна инспекция по труда за всеки отделен случай, който се ползва със закрива с посочената алинея. Издаването на заповедта за освобождаване на съответния цивилен служител се извършва само след получаване на писменото съгласие от районната инспекция.

2. Преди прекратяването на трудовите правоотношения с трудоустроени цивилни служители и лица, страдащи от заболявания, посочени в чл. 1, ал. 1, т. 1-6 от Наредба № 5/20.02.1987 г. на Министерството на народното здраве, командирът (началникът, ръководителят) взема мнението на трудово-експертната лекарска комисия и предварително разрешение от районната инспекция по труда за всеки отделен случай.

3. Цивилни служители не могат да бъдат съкращавани по време на ползване на разрешен отпуск без предварително писмено съгласие на Инспекцията по труда за всеки конкретен случай.

4. В случаите по чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ за членовете на синдикалните ръководства се спазва реда по чл. 333, ал. 3 от КТ и чл. 125 от КТД.

5. В съответствие с разпоредбите на чл. 333, ал. 4 от КТ и чл. 24 от КТД прекратяването на трудовите правоотношения поради съкращаване в щата на цивилните служители се извършва само след предварително писмено съгласие на синдикалния комитет на синдикалната организация за всеки отделен случай.

6. Синдикалните ръководства се задължават в срок от седем работни дни да дадат писмен отговор по искането на командира (началника, ръководителя) за прекратяване на трудовото правоотношение на съответния цивилен служител. Отказът за прекратяване на трудовото правоотношение се мотивира за всеки отделен случай.

7. За закриваната по чл. 333 от КТ цивилните служители при писмено поискване от командира (началника, ръководителя) представят в 7-дневен срок съответните документи (**ПРИЛОЖЕНИЕ 5**).

8. С цивилен служител, който ползва отпуск за бременност и раждане, трудовото правоотношение се прекратява само на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 от КТ.

9. С бременна работничка или служителка, както и с работничка и служителка в напреднал етап на лечение ин-витро, трудовото правоотношение се прекратява с предизвестие само на основание чл. 328, ал. 1, т. 1, 7, 8 и 12.

Чл. 131. (1) Комисията по подбора изготвя протокол, в който поименно посочва цивилните служители, между които се извършва подбор, и предлага на командира (началника, ръководителя) цивилните служители, които да се назначат на длъжности по новото длъжностно разписание, и цивилните служители, на които да се прекратят трудовите правоотношения. Предложенията на комисията се мотивират.

(2) На цивилните служители, определени от командира (началника, ръководителя) за освобождаване на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ, се връчват предизвестия за прекратяване на трудовите договори.

Чл. 132. Сроковете на предизвестията при прекратяване на безсрочни трудови договори с цивилните служители на основание чл. 328, ал. 1, т. 1-4 и 11 от КТ се определят съгласно чл. 18, ал. 1 от КТД.

Чл. 133. Трудовите правоотношения с цивилните служители, чиито длъжности са определени за заемане от военнослужещи, при невъзможност за предлагане на друга подходяща длъжност се прекратяват по реда на чл. 328, ал. 1, т. 11 от КТ.

Чл. 134. (1) При прекратяване на трудовите правоотношения на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 и 2 от КТ на цивилните служители се изплащат обезщетения по чл. 18, ал. 3 и чл. 68 от този КТД, както и обезщетение за неползван платен годишен отпуск.

(2) При прекратяване на трудовите правоотношения на основание чл. 328, ал. 1, т. 7 и 11 от КТ на цивилните служители се изплаща обезщетение по чл. 18, ал. 3 от КТД и обезщетение за неползван платен годишен отпуск.

(3) Обезщетенията по чл. 18, ал. 3 от КТД и за неползван платен годишен отпуск се изплащат в едномесечен срок от уволнението, а чл. 68, ал. 1 от КТД – в края на всеки последователен 30-дневен период след уволнението и представяне на молба-декларация и копие от трудова (служебна) книжка.

Чл. 135. (1) В случаите на извършване на структурни промени по смисъла на чл. 123, ал. 1 от КТ срокът за уведомяване на личния състав по чл. 127, ал. 3 от КТД е най-малко два месеца преди настъпването на последиците за трудовата заетост и условията на труд. Преди уведомяването РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен да проведе своевременно консултации с ръководствата на синдикалните организации от съответната структура на МО, структура на пряко подчинение на министъра на отбраната и военно формиране от БА относно мерките по смисъла на чл. 130б от КТ.

(2) В съответствие с разпоредбата на чл. 24 от Закона за насърчаване на заетостта РАБОТОДАТЕЛЯТ писмено уведомява съответното поделение на Агенцията по заетостта относно предвижданите масови уволнения не по-късно от 30 дни преди датата на уволненията. РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен да предостави на СИНДИКАТИТЕ копие от уведомлението в срок три работни дни.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В тримесечен срок от подписването на този КТД синдикалните организации в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА удостоверяват пред РАБОТОДАТЕЛЯ своята представителност с официален документ, издаден от съответната синдикална централа, страна в ОССС-МО, както и му представят списъци на членовете си.

§ 2. При промяна на броя на синдикалните членове по време на действието на КТД съответното синдикално ръководство на организацията се задължава в 14-дневен срок да уведоми РАБОТОДАТЕЛЯ.

§ 3. По смисъла на този КТД:

1. „РАБОТОДАТЕЛ” е Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования на Българската армия, които имат организационна и икономическа самостоятелност.

2. Под „СИНДИКАТИ“ се разбира синдикатите, страни по този договор.

3. „СЕМЕЙСТВО“ са съпрузите и ненавършилите пълнолетие техни деца, ако не са встъпили в брак.

4. „ОРГАНИЗАЦИОННО-ЩАТНИ ПРОМЕНИ” са:

а) закриване на военно формирование (структура);

б) закриване на част от военно формирование (структура);

в) съкращаване на щата във военно формирование (структура).

5. „СТРУКТУРНИ ПРОМЕНИ” са:

а) сливане на военно формирование (структура);

б) вливане на едно военно формирование (структура) в друго;

в) разпределяне на дейността на едно военно формирование (структура) между няколко военни формирования (структура);

г) преминаване на обособена част от едно военно формирование (структура) към друго.

6. „ПО-ВИСОКА КВАЛИФИКАЦИЯ” включва образованието, професионалните знания, уменията, сръчностите, съобразно изискванията на съответната длъжност. Тя се установява чрез документи за завършено образование, следуниверситетско обучение /следдипломна квалификация/, завършени курсове и школи за професионална квалификация.

7. „РАБОТЯТ ПО-ДОБРЕ” – цивилните служители, които изпълняват задълженията си по отношение на обема, качеството и определените срокове на или над нивото на съответните изисквания, проявяват инициативност и показват желание и възможности за справяне с по-трудни и отговорни задължения спрямо тези на заеманата длъжност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Настоящият КТД влиза в сила от **01.01.2012 г.** и важи за срок от две години.

§ 5. Страните поемат обща отговорност за осигуряване изпълнението на този договор.

§ 6. РАБОТОДАТЕЛЯТ привежда в съответствие вътрешноведомствените си актове, които са в противоречие с Колективния трудов договор, в срок от два месеца.

§ 7. РАБОТОДАТЕЛЯТ в двумесечен срок от подписването на този КТД актуализира след консултации със СИНДИКАТИТЕ списък на длъжностните наименования относно ползването на допълнителен платен годишен отпуск за ненормиран работен ден.

§ 8. (1) При възникнали основания за изменение и допълнение на КТД всяка страна има право на инициатива за провеждане на преговори и сключване на допълнителни споразумения, които се прилагат към договора.

(2) Ответната страна е задължена в 10-дневен срок от датата на поканата да започне преговори.

§ 9. При виновно неизпълнение на клаузи от КТД споровете се уреждат съгласно чл. 59 и чл. 60 от КТ и глава осемнадесета от КТ.

§ 10. Всички изменения в трудовото и социалното законодателство своевременно се отразяват в КТД. Резултатите от споразумения, постигнати на национално и отраслово (браншово) равнище, намират отражение само ако съдържат по-благоприятни условия за гражданите служители от тези в настоящия КТД.

§ 11. (1) В срок от 14 дни от подписването на този КТД РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да го обяви в заповед и да го изпрати до всички структури на МО, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования от БА.

(2) В 14-дневен срок от подписването на Колективния трудов договор Министерството на отбраната публикува съдържанието му на интернет-страницата си, както и го актуализира при настъпили изменения, при спазване на установения за това ред.

§ 12. Този договор се съставя и подписва в четири еднообразни екземпляра – по един за всяка от страните и един екземпляр за ИА „Главна инспекция по труда“.

§ 13. В срок от 5 дни от получаването на този КТД ръководителите на структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военните формирования от всички степени се задължават да запознаят командния състав и синдикалните ръководства със съдържанието му.

§ 14. РАБОТОДАТЕЛЯТ е длъжен да държи на разположение на гражданите служители текста на Колективния трудов договор, както и да го предоставя на новопостъпилите граждански служители.

§ 15. Заложените в КТД клаузи, касаещи финансовото осигуряване на договореностите в този КТД, се отразяват в проектобюджета на Министерството на отбраната, като тяхната реализация се осъществява в рамките на утвърдените с бюджета на Министерството на отбраната средства за съответния период.

§ 16. В случаите, когато има решение на общото събрание в структурите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования за делегиране правата по чл. 6, чл. 6а, чл. 7 и чл. 7а от КТ, същите се изпълняват по чл. 6 и чл. 6а от КТ от общото (делегатско) събрание на синдикалната организация, а по чл. 7 и чл. 7а от КТ – от ръководствата на синдикалните организации.

§ 17. Щатните изборни дейци на ФНСО „БА“ и НС „Отбрана“ се ползват с правата на цивилните служители по чл. 25, чл. 94-97 и чл. 99 от този КТД.

§ 18. Цивилните служители, назначени по допълнително разписание на длъжностите, ползват правата по този КТД, доколкото не противоречат на ПМС № 66 от 1996 г.

§ 19. Неразделна част от този КТД са:

Приложение 1. Заявление и удостоверение за присъединяване към КТД–МО.

Приложение 2. Процедура за водене на преговори за сключване на споразумение при извършване на организационно-щатни промени.

Приложение 3. Размер на допълнителен платен годишен отпуск по чл. 43.

Приложение 4. Длъжности с кодове по длъжностни нива, работещи в кораборемонта.

Приложение 5. Писмо до цивилния служител по повод закрилата по чл. 333 от КТ.

СТРАНИ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФНСО „БА“

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ГЕОРГИ БРАТОВАНОВ

АНЮ АНГЕЛОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НС „ОТБРАНА“

ТОДОР ВОДЕНОВ

ДО
МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГОСПОДИН .....

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ФНСО „БА“
ГОСПОДИН .....

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НС „ОТБРАНА“
ГОСПОДИН .....

З А Я В Л Е Н И Е

От ..... ЕГН.....
(трите имена)

На длъжност.....

Работещ/а/ в .....
(военно формирование от БА, дирекция, отдел, сектор, служба, цех, бригада)

ОТНОСНО: Присъединяване към действащия КТД в МО

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

На основание чл. 57, ал. 2 от Кодекса на труда и при съобразяване с посочените ред и условия на чл. 6 от Колективния трудов договор в МО заявявам своето изрично желание да се присъединя към действащия КТД–МО, считано от ..... до .....

Заявявам, че съм съгласен/на да внеса съответната присъединителна вноска в размер на ..... лв., за което прилагам

(цифром и словом)

бордеро (вносна бележка) за преведането ѝ в банковата сметка на .....

(ФНСО “БА”/НС “ОТБРАНА”)

Дата.....г.

ЗАЯВИТЕЛ:.....
(подпис)

=====

ДО
Ц.сл. ....
ОТ .....

КОПИЕ: ДО
НАЧАЛНИКА
(КОМАНДИРА, ДИРЕКТОРА, ИЗП. ДИРЕКТОР)
НА .....

УДОСТОВЕРЕНИЕ

ОТНОСНО: Присъединяване към действащия КТД в МО

Настоящото удостоверение се издава на .....

.....,

(трите имена)

ЕГН....., работещ/а/ в .....

(военно формирование от БА, дирекция, отдел,
сектор, служба, цех, бригада)

на длъжност ....., в уверение на това, че ОССС-МО
удовлетворява желанието на заявителя за присъединяване към действащия КТД-
МО. Лицето е изпълнило условията по присъединяването, визирани в чл. 6 от
КТД, и може да се ползва от договореностите по него за периода
от.....г. до .....

Дата..... г.

Председател на ОССС-МО:

...../
(подпис) (име)

ПРОЦЕДУРА

1. Към преговори за сключване на споразумение се пристъпва, когато:

- се извършват съкращения на повече от 5 на сто от работещите в МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или във военното формирование от БА общо в рамките на една година;
- една от страните поиска това.

2. РАБОТОДАТЕЛЯТ се задължава да обяви пред общото събрание (събранието на представителите) за своите намерения, като представи писмени обосновки за:

- икономическото и финансовото състояние на МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или на военното формирование от БА и перспективите за тяхното развитие през следващия най-малко едногодишен период;

- причините за необходимите съкращения;

- броя на предлаганите за съкращение, общо за МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военното формирование от БА, по професии и категории персонал;

- времето, през което ще се извърши уволнението;

- принципите и критериите, по които се предлага да се извърши подборът;

- начина, реда и сроковете за предизвестие съгласно КТ и КТД при освобождаване на подлежащите на съкращение;

- възможностите и задълженията на МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военното формирование от БА за пренасочване и преквалификация, както и за обезщетение на освободените;

- реда и начина за уреждане на задълженията между МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната или военното формирование от БА и освобождаваните цивилни служители при договорни отношения във връзка с използването на жилища под наем, отпуснати заеми и други от подобен характер.

3. В 7-дневен срок от получаване на информацията по т. 2 СИНДИКАТИТЕ се задължават писмено да изразят становището си по предложението на РАБОТОДАТЕЛЯ. В същия срок от тях писмено се представя актуален списък на синдикалните членове и тяхното ръководство.

4. Преговорите по сключването на споразумението могат да продължават до седем дни след получаване на становището на СИНДИКАТИТЕ.

5. ОБЕКТ НА ПРЕГОВОРИ, освен въпросите, посочени в т. 2, могат да бъдат още:

- редът и начинът за обсъждане на поименните предложения на ръководството за съкращаване на цивилните служители;

- съкращаването на цивилните служители, които се ползват със специална закрила по КТ.

6. Преговорите се водят в комисиите за социално сътрудничество в МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната и във военното формирование от БА.

7. За подготовка на проекта за споразумение могат да се изграждат работни групи от експерти.

8. За уреждане на възникналите при преговорите различия се търси съдействие на ОССС–МО.

9. При липса на съгласие по предходните точки окончателно решение взема МИНИСТЪРЪТ НА ОТБРАНАТА.

10. Споразумението се подписва от съответния РАБОТОДАТЕЛ И СИНДИКАТИТЕ в МО, съответната структура на пряко подчинение на министъра на отбраната и военното формирование от БА.

11. РАБОТОДАТЕЛЯТ може да упражни правото си чл. 24 от този КТД след изтичане на три дни от подписването на споразумението.

12. РАБОТОДАТЕЛЯТ И СИНДИКАТИТЕ се задължават да информират гражданските служители в посочения срок за подписаното споразумение.

Допълнителен платен годишен отпуск по чл. 43

Точки от оценки на степените на риск за живота и здравето за определяне на допълнителния платен годишен отпуск	Допълнителен платен годишен отпуск в работни дни
1. От 10 до 80 точки в случаите по чл. 43, ал. 3	9
2. От 80 до 100 точки	11
3. Над 100 точки	15
4. Над 150 точки	19
5. Над 200 точки	22

**Длъжности с кодове по длъжностни нива,
работещи в кораборемонта**

№ по ред	Наименование на длъжността	Код по длъжностни нива по МЗ № ОХ-308 от 26.05.2011 г.	Код по НКПД, 2011
1	Галванотехник	312	7211 2028
2	Дефектоскопист	312	8189 2024
3	Дърводелец, корабен	312	7115 2007
4	Корабен електрозаварчик, двойни дъна и затворени съдове	312	7212 2007
5	Корабен електротехник	311	3151 3007
6	Корабен моторист (машинист)	312	8182 2001
7	Корпусник, корабостроене и кораборемонт	312	7214 2004
8	Кранист	312	8343 2001
9	Леяр	313	7211 1001
10	Настройчик, режещи металообработващи машини	311	7223 3008
11	Оператор по обслужване на специално въоръжение и техника	311	3115 3061
12	Оператор по ремонт на бойни припаси и специални пиротехнически средства	311	3115 3060
13	Оператор по ремонт на въоръжение, военни техники и имущества	311	3115 3058
14	Тапицер	313	7534 1005
15	Техник, електронна техника	311	3114 3007
16	Монтьор-механик по специално въоръжение и техника	311	3115 3056
17	Техник-механик, двигатели с вътрешно горене	311	3115 3009
18	Техник-механик, отоплителни, хладилни и вентилационни инсталации	311	3115 3016
19	Техник-механик, съобщителни и свързочни съоръжения	311	3115 3019
20	Хелингист, корабостроене и кораборемонт	312	7214 2014

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

ДО
Ц.сл.....
ОТ .....

ГОСПОДИН /ЖО/.....,

В 7-дневен срок от получаване на настоящото писмо, моля да представите необходимите документи за ползване на закрилата по чл. 333 от КТ.

Дата..... г.

Командир (началник,
ръководител) на .....

..... /...../
(подпис) (име)